

ה"ת 49446/04/18 - פ.א.י שיקום מחצבות הצפון בע"מ נגד משטרה ירוקה

בית משפט השלום בחיפה

ה"ת 49446-04-18 פ.א.י שיקום מחצבות הצפון בע"מ נ' משטרה ירוקה

לפני כבוד השופט מריה פיקוס בוגדאנוב
המבקשת פ.א.י שיקום מחצבות הצפון בע"מ
נגד
המשיבה משטרה ירוקה

החלטה

לפניי בקשה בהתאם לסעיף 34 לפקודת סדר דין פלילי (מעצר וחיפוש), [נוסח חדש], תשכ"ט-1969, להורות על השבת ציוד מכני הנדסי (להלן: "**הציוד**") שנתפס על ידי המשיבה במהלך חיפוש שבוצע באתר של המבקשת בתאריך 23.4.18.

המבקשת מפעילה אתר פסולת בהתאם לרישיון עסק (להלן: "**האתר**"). כנגד המבקשת מתנהלת חקירה על ידי המשיבה בחשד לדיווח כוזב בנוגע לסיווג הפסולת הנקלטת באתר ממפעל "דניאל בסביבה בע"מ" (להלן: "**מפעל דניאל**") וכפועל יוצא - העברת היטל הטמנה בתעריף נמוך משמעותית מזה, שהיה על המבקשת להעביר, לו הוגדרה הפסולת כפסולת מעורבת ולא כפסולת בניין.

לטענת המבקשת, היא החלה לקלוט פסולת ממפעל דניאל בשנת 2016, כאשר בטרם תחילת הקליטה פנתה המבקשת למשרד להגנת הסביבה (להלן: "**המשרד**"), הודיעה כי מתחילה לקלוט את הפסולת וכי מבירור שערכה, מפעל דניאל מסווג את הפסולת לצרכי היטל הטמנה כפסולת בניין, ובעבר שילם מפעל דניאל באתרי פסולת אחרים היטל הטמנה לפי סיווג זה. המבקשת ביקשה הנחיה של משרד להגנת הסביבה באשר לאופן הגדרת הפסולת הנקלטת ממפעל דניאל, תוך שהמבקשת מודיעה למשרד להגנת הסביבה כי עד לקבלת ההנחיה היא תגבה היטל הטמנה בתעריף של פסולת בניין.

המבקשת קיבלה תשובה מהמשרד, לפיה הפניה התקבלה, והמשרד יחזיר תשובה לאחר התייעצות עם אגף מקצועי באשר לסיווג היטל הטמנה (נספח ז' לבקשה).

לטענת המבקשת, עד היום היא לא קיבלה כל תשובה נוספת מהמשרד, על אף שפנתה לנציגיו בעל-פה.

לטענת המבקשת, העבירה הפלילית בנוגע להיטלי הטמנה, הקבועה בסעיף 13 לחוק שמירת הניקון, תשמ"ד 1984 (להלן: "**חוק שמירת הניקון**") מתייחסת לאי-תשלום, אי ניהול רישום ואי מסירת דיווח בעניין תשלום ההיטל.

לעומת זאת, בכל הקשור למחלוקת על גובה היטל ההטמנה, המנגנון שקבוע בחוק הוא מנגנון מנהלי, בהתאם לסעיף 11 לחוק שמירת הניקיון, לפיו חשב המשרד, לאחר שנתן לבעל האתר הזדמנות להשמיע את טיעוניו, אמור לתת החלטה מנומקת באשר לגובה ההיטל.

על כן, לטענת המבקשת, נוכח העובדה כי היא ערכה רישומים, העבירה דיווח למשרד ושילמה היטלי הטמנה, גם אם יש מחלוקת על סיווג פסולת ותעריף ההיטל, לא מדובר בביצוע עבירה פלילית.

מכאן, טענה המבקשת כי התפיסה של ציוד מכני הנדסי בוצע בחוסר סמכות, מאחר וכלל לא מתקיימת עבירה פלילית, כאשר סעיף 6(2) לחוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), תשע"א-2011 (להלן: "**חוק הגנת הסביבה**") מאפשר תפיסת חפץ שקשור לעבירה על פי החוקים המנויים בתוספת הראשונה.

עוד נטען כי המשיבה הצהירה בתגובה לבקשת השבת התפוס, כי היא החזקת הציוד אינה דרושה לה לצורך החקירה, אלא כי תכלית התפיסה היא מניעתית ונועדה למנוע מהמבקשת לשוב ולבצע עבירה בעתיד. על כן, המבקשת טענה כי תכלית זו אינה מתקיימת נוכח העובדה כי הציוד שנתפס אינו קשור למחלוקת שבין המבקשת למשיבה בדבר סיווג הפסולת וגובה היטלי ההטמנה, אלא משמש להטמנת הפסולת שבוצעה כדין, לכן לא היה מקום לתפוס את הציוד כאמור.

עוד נטען על ידי המבקשת, שכפי שלא הייתה למשיבה הצדקה לתפיסת הציוד, כך גם אין כל הצדקה להמשך החזקתו, ואין מקום אף לחייב את המבקשת בהפקדת ערובה לצורך שחרור הציוד, כדרישת המבקשת.

ב"כ המשיבה הפנה את בית המשפט להגדרה של פסולת בניין, כפי שהיא מופיעה בחוק שמירת הניקיון ולחומר החקירה שנאסף בתיק עד כה. במהלך הדיון הפנה ב"כ המשיבה למספר תצפיות שביצעה המשיבה באתר, במהלכן צולמה הפסולת שנקלטת באתר ממפעל דניאל. לטענת ב"כ המשיבה, ניתן להתרשם כי הפסולת של מפעל דניאל אינה עומדת בהגדרת פסולת בניין ועל כן על המבקשת היה לסווגה כפסולת מעורבת ולגבות היטל הטמנה בהתאם.

לטענת ב"כ המשיבה, בהתאם לסעיף 11 לחוק שמירת הניקיון, באחריותו של מנהל האתר לבדוק את סיווג הפסולת בטרם קליטתה באתר ולדווח על הסיווג הנכון למשרד.

ב"כ המשיבה לא הכחיש כי התכתבויות בין המבקשת למשרד (נספח ז') הוצגו למשיבה, והדבר נמצא בבדיקה, שמתעכבת נוכח העובדה כי העובדת הרלוונטית של המשרד נמצאת בחל"ת בארה"ב.

לטענת ב"כ המשיבה, קיים חשד סביר לביצוע העבירה לפי סעיף 13(7) לחוק שמירת הניקיון, המפנה להוראות סעיף 11ה(א) לאותו החוק, המחייבת את המבקשת לבדוק את סוג הפסולת בכניסה לאתר לעומק ולא להסתפק ברשום בתעודת המשלוח.

לדברי המשיבה, החקירה מתמקדת בעניין העדר דיווח אמין מצד המבקשת בנוגע לסיווג הפסולת, וכפועל יוצא - אי-העברת היטל הטמנה לפי התעריף הנכון, דבר שיצר פער של מאות אלפי שקלים שלא שולמו למשרד.

על כן, נטען על ידי המשיבה כי הייתה לה סמכות לתפוס את הציוד ששימש להטמנת פסולת שסווג באופן כוזב.

במהלך הדיון התברר עוד כי מאז החיפוש שנערך באתר, המבקשת קיבלה אישור מהמשרד להגנת הסביבה להמשיך לקלוט פסולת ממפעל דניאל, כאשר אישור זה לא הותנה בשום תנאי.

לשאלת בית המשפט למשיבה, מדוע, אם כך, הציוד לא החזר למבקשת והשבתו הותנתה במתן ערובה, נטען כי הערובה אמורה להבטיח, שהציוד לא יהיה מעורב בעתיד בביצוע עבירה, וכי הציוד שימש להטמנת הפסולת שהוגדרה כפסולת בניין, ולכן הוא קשור לביצוע העבירה.

דיון והכרעה :

המסגרת הנורמטיבית

סעיף 6(2) לחוק הגנת הסביבה קובע:

**"התעורר חשד לביצוע עבירה לפי חיקוק המנוי בתוספת הראשונה, רשאי מפקח הגנת הסביבה, שהוסמך לפקח על ביצוע אותו חיקוק -
(2) לתפוס כל חפץ הקשור לעבירה כאמור. על התפיסה לפי פסיקה זו יחולו הוראות הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי, (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש] התשכ"ט-1969 (בסעיף זה - פקודת מעצר וחיפוש), בשינויים המחויבים. "**

סעיף 32 (א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט - 1969 קובע כדלקמן:

"רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה".

בהתאם לסעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי, קיימות מספר עילות חלופיות המצדיקות תפיסת חפץ ע"י שוטר [במקרה זה - מפקח של משרד להגנת הסביבה], והן: אם קיים יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה עבירה, או עומדים לעבור עבירה, או שהיווה אמצעי לביצועה, או אם הוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, וכן אם החפץ ניתן כשכר בעד ביצוע העבירה.

בפסיקה נקבע שרמה ראייתית של "יסוד סביר להניח" דומה לרף הראייתי הנדרש לצורך מעצרו של אדם בטרם הגשת כתב אישום, דהיינו "חשד סביר" לביצוע העבירה (ראה בש"פ 8353/09 **מגאלניק נ' מדינת ישראל** (26.11.09)).

משנתפסו החפצים, רשאי המבקש לבקש את השבתם מכוח סעיף 34 לפקודה. בית המשפט מוסמך להורות על המשך החזקתם, על השבתם, ורשאי הוא להתנות את ההשבה בתנאים שיקבע.

בהתאם לפסיקה, קיימות שלוש תכליות עיקריות לתפיסת חפצים מכוח סעיף 32 לפקודה ולהחזקה בהם ע"י המשטרה

[במקרה זה המשטרה הירוקה]: **תכלית מניעתית - באשר לחפץ שעלול לשמש לביצוע עבירה**; תכלית ראייתית - באשר לחפץ שעשוי לשמש כראיה בהליך המשפטי; ותכלית של חילוט - באשר לחפץ, בו נעשה שימוש לצורך העבירה, או חפץ שניתן כשכר בעד ביצוע העבירה או כאמצעי לביצועה.

אין מחלוקת כי הציוד נתפס על ידי המשיבה לתכלית מניעתית בלבד, בהתאם להצהרתה.

המשיבה טענה כי המבקשת חשודה בביצוע עבירה לפי סעיף 13(7) לחוק שמירת הניקון המפנה לסעיף 11ה(א) לחוק שמירת הניקון באשר לעריכת רישום לגבי כלי רכב שנכנס עם פסולת לאתר, ובין היתר: "**(4) סוג פסולת המובלת ברכב, כמות הפסולת לפי משקלה, ומקור הפסולת על פי הרישום בתעודת המשלוח**".

לטענת המשיבה, מחומר הראיות שנאסף בתיק החקירה מקים חשד סביר כי המבקשת לא בדקה לעומק את סוג הפסולת וכפועל יוצא - סיווגה את הפסולת כפסולת בניין וכך דיווחה למשרד. לטענת המשיבה, הסיווג היה כוזב במכוון.

לטעמי, סעיף 11ה(א)(4) מנוסח באופן כזה, שניתן לפרשו כי בדיקת סוג הפסולת ורישומה צריכה להיעשות לפי הרישום בתעודת המשלוח, כאשר אין מחלוקת בין הצדדים כי בתעודות משלוח הפסולת סווגה כפסולת בניין על ידי מפעל דניאל.

ראה להשוואה עש"א (פ"ת) 6154-12-09 **ת.מ.מ. תעשיות מיחזור משולבות בע"מ נ' מדינת ישראל- המשרד להגנת הסביבה** (29.5.13), שם נידון ערר על החלטת חשב באשר לגובה היטל הטמנה, ובסעיף 341 להחלטה נקבע: "**בהתאם לסעיף 11ה לחוק נקבע כי מפעיל אתר לסילוק פסולת ינהל לגבי רכב מוביל פסולת לאתר הפסולת, הנכנס לאתר, רישום ובין היתר סוג הפסולת המובלת ברכב, כמות הפסולת ומקור הפסולת, על פי הרישום בתעודת המשלוח. טענות המערערת לפיהן הרישום יערך על פי שיקול הדעת של מפעיל האתר דינה להידחות. סוג הפסולת ומשקלה יירשמו על סמך תעודת המשלוח בלבד**".

יחד עם זאת, סבורני כי לצורך דיון בבקשה, אין צורך להכריע בשאלה זו.

על כן, גם אם אניח כי על המבקשת היה לוודא את סיווג הפסולת בעת כניסת רכבי מפעל דניאל לאתר ולא להסתפק בתעודת המשלוח, ולכן קיים החשד כי פעלה בניגוד להוראת סעיף 11ה לחוק שמירת הניקון, ולכן מתקיימת עבירה לפי סעיף 13 לחוק, הרי ברור כי נוכח הפניה של המבקשת למשרד בנוגע לסיווג הפסולת ממפעל דניאל, לא קיים חשד סביר כי הסיווג והירשום בוצעו בכזב.

לאור האמור לעיל, גם אם קיים חשד סביר, לביצוע עבירה לפי סעיף 13(7) לחוק שמירת הניקון, הרי הוא בעוצמה נמוכה.

סעיף 6(2) לחוק הגנת הסביבה קובע כי סמכות התפיסה, שנתונה למפקח הגנת הסיבה, היא לגבי חפץ שקשור לעבירה.

אין מחלוקת בין הצדדים כי הטמנה שלעצמה באתר הפסולת הייתה כדיון, ולראיה כי משרד להגנת הסביבה נתן למבקשת אישור להמשיך לקלוט פסולת של מפעל דניאל.

על כן, העבירה היחידה, שבה חשודה המבקשת, היא אי-דיווח נכון של סיווג הפסולת, וכתוצאה מכך - העברת היטל הטמנה בתעריף נמוך למשרד.

הציוד ההנדסי שנתפס על ידי המשיבה, גם אם שימש להטמנת הפסולת, לא שימש לביצוע העבירה, בה חשודה המבקשת, מאחר ולא שימש לסיווג הפסולת, לא שימש לדיווח סוג הפסולת ולא שימש לאי-ביצוע תשלום היטל הטמנה לפי התעריף הגובהה.

על כן, מלכתחילה לא הייתה למשיבה סמכות לתפוס את הציוד כאמור, שלא שימש לביצוע העבירה, ולא קיים חשד כי ישמש לביצוע העבירה, בה חשודה המבקשת, ולא היה מקום לתפוס את הציוד לתכלית מניעתית.

בנסיבות אלו גם לא מתקיימת סמכות להמשיך תפיסת הציוד לתכלית מניעתית, עליה הצהירה המשיבה, ולכן על המשיבה להשיב את הציוד לידי המבקשת ללא דיחוי.

בשולי ההחלטה אציין כי תמוהה בעיני עמדת המשיבה, שהיא חלק ממשרד להגנת הסביבה, כאשר מחלקה אחת של המשרד נותנת למבקשת אישור להמשיך לקלוט פסולת של מפעל דניאל ומחלקה אחרת (המשיבה) מונעת זאת באמצעות תפיסת הציוד תוך דרישה להפקיד ערבות כספית כדי שהציוד ישוחרר.

אשר על כן, הבקשה מתקבלת. אני מורה על השבת ציוד הנדסי לידי המבקשת.

מאחר וקבעתי כי לא הייתה סמכות מלכתחילה לתפוס את הציוד ההנדסי, ומאחר ונוכח העובדה כי ציוד זה לא היה מעורב בביצוע העבירה, הה נחשדה המבקשת, על המשיבה להחזיר את הציוד לאתר המבקשת על חשבון המשיבה.

על המשיבה לתאם עם מזכירות בית המשפט מועד לקבלת חומר חקירה שנמסר לעיון בית המשפט.

המזכירות תשלח החלטה זו לצדדים.

ניתנה היום, ח' סיוון תשע"ח, 22 מאי 2018, בהעדר הצדדים.